

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum
12 december 2023

Ons kenmerk
PZH-2023-844605143
DOS-2018-0008466
Uw kenmerk

Bijlagen
3

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Goedkeuring faunabeheerplan bever 2023 – 2029

Geachte Statenleden,

Graag informeer ik u over het volgende. De Stichting Faunabeheereenheid Zuid-Holland (FBE) heeft bij Gedeputeerde Staten (GS) het Faunabeheerplan Bever Zuid-Holland 2023-2029 ter goedkeuring ingediend. Op 12 december 2023 hebben wij dit faunabeheerplan goedgekeurd. Met deze brief informeren wij u over faunabeheerplannen in het algemeen en om in het bijzonder de context te schetsen van het faunabeheerplan voor de bever.

Faunabeheerplan algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) schrijft voor dat het duurzaam beheer van populaties dieren, de bestrijding van schadeveroorzakende dieren en de uitoefening van de jacht geschieden overeenkomstig een faunabeheerplan. Hoewel hierop uitzonderingen mogelijk zijn, is de wettelijke hoofdlijn dus dat alle vormen van jacht, beheer en bestrijding plaatsvinden overeenkomstig een faunabeheerplan. Dit geldt overigens expliciet niet voor exoten en verwilderde dieren. Voor deze categorieën is een faunabeheerplan niet verplicht.

Een faunabeheerplan wordt geschreven én vastgesteld door de FBE, daarbij ondersteund door een wetenschappelijk adviseur. Een faunabeheerplan moet daarnaast goedgekeurd worden door GS voordat het in werking treedt. Daarbij wordt getoetst aan de wettelijke eisen op grond van de Wnb en de Omgevingsverordening Zuid-Holland. De uitvoering van de faunabeheerplannen is in handen van de vijftien wildbeheereenheden (WBE's) in Zuid-Holland. Dat zijn de lokale organisaties waarbij jachthouders met een jachtakte zich op grond van de Wnb verplicht moeten aansluiten.

Een faunabeheerplan geeft informatie over de desbetreffende diersoort, over schade en risico's die deze soort kan veroorzaken en het beschrijft het voorgenomen beheer. Daarbij moet een faunabeheerplan aandacht besteden aan de zogenoemde 'escalatieladder'. Het doden van dieren in het kader van populatiebeheer en schadebestrijding kan pas aan de orde zijn wanneer er geen alternatieven zijn die in redelijkheid kunnen worden ingezet.

Voor wat betreft de juridische status van het faunabeheerplan zijn er twee varianten:

- a. Een faunabeheerplan kan dienen als onderlegger voor een nog te verlenen ontheffing. Deze ontheffing wordt namens GS in mandaat verleend door de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) aan de FBE. In een dergelijk geval is het goedkeuringsbesluit van GS niet vatbaar voor bezwaar en beroep. De inhoud van het faunabeheerplan kan dan juridisch gezien ter

discussie worden gesteld wanneer een belanghebbende bezwaar maakt tegen een ontheffing die is gebaseerd op het faunabeheerplan.

- b. Een faunabeheerplan kan ook dienen als 'uitvoeringsbesluit' bij een eerder verleende vrijstelling. Een dergelijke vrijstelling kan worden verleend door de Minister van LNV of door Provinciale Staten. In deze situatie is het goedkeuringsbesluit van GS het besluit op grond waarvan daadwerkelijk uitvoering kan worden gegeven aan de verleende vrijstelling. Een dergelijk besluit van GS is wel vatbaar voor bezwaar en beroep.

Op het faunabeheerplan voor de bever is de hierboven beschreven categorie a van toepassing. Na goedkeuring zal de FBE op basis van dit faunabeheerplan een ontheffingsaanvraag indienen bij de ODH.

Faunabeheerplan bever

Na succesvolle herintroducties van de bever eind vorige eeuw, breidt de beverpopulatie zich landelijk en in Zuid-Holland gestaag verder uit. Helaas gaat de toename van de aantallen bevers gepaard met enkele problemen waardoor actie is vereist. Zo kunnen door bevers gegraven gangen en holen in waterkeringen en onder wegen grote en ernstige gevolgen hebben voor de openbare veiligheid. Door de bever aangelegde dammen kunnen o.a. gevolgen hebben voor de openbare veiligheid maar ook schade veroorzaken aan de flora en fauna. Het aantal incidenten in Zuid-Holland was de afgelopen jaren weliswaar nog beperkt, maar is sinds 2021 flink gestegen. Als gevolg hiervan zijn bepaalde maatregelen onontkoombaar, vooral waar de veiligheid van waterkeringen, wegen en spoorlijnen in het geding is.

In het faunabeheerplan bever 2023-2029 staan de maatregelen i.r.t. bever activiteiten omschreven. Het gaat daarbij om het opzettelijk verstoren van bevers, het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van bevers. Deze maatregelen worden slechts uitgevoerd op locaties waar risico's voor de openbare veiligheid spelen of waar ernstige schade aan bepaalde vormen van eigendom dreigt. Bij de uitvoering van de maatregelen wordt de escalatieladder en het Zuid-Hollandse Beverhandelingsprotocol gevolgd. Dit garandeert dat de staat van instandhouding gunstig blijft, ook al worden de maatregelen genomen. Dit Beverhandelingsprotocol is grotendeels ontleend aan het eerdere Beverprotocol 2020 van onder andere de waterschappen van Zuid-Holland en Gelderland. De zoogdiervereniging en de waterschappen zijn betrokken geweest bij de totstandkoming van het beverhandelingsprotocol.

Daarnaast gaat dit faunabeheerplan in op mogelijke andere oplossingen dan het opzettelijk verstoren en het vernielen van verblijfplaatsen van bevers. Het gaat om (proactieve) preventieve maatregelen die de risico's voor de openbare veiligheid en schade aan vormen van eigendom mogelijk kunnen voorkomen én om (reactieve) preventieve maatregelen die herhaling van ontstane problemen mogelijk kunnen voorkomen. In dit faunabeheerplan zijn geen maatregelen opgenomen om de populatie bevers in Zuid-Holland blijvend te verlagen. Het kan in het uiterste geval, na het doorlopen van het beverprotocol, de uitkomst zijn dat één of enkele bevers moeten worden gedood. Indien dit aan de orde is, vraagt de FBE voor die specifieke situatie en locatie een aparte ontheffing aan.

Provinciaal beleid

Het faunabeheerplan voor de bever is beoordeeld aan de hand van de eisen die zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming en de Omgevingsverordening Zuid-Holland.

De bever is één van de Zuid-Hollandse icoonsoorten, vervult een ecologische sleutelrol binnen de natuurgebieden en kunnen zich binnen onze waterrijke provincie op een natuurlijke wijze verspreiden. Echter kunnen bever-activiteiten op bepaalde locaties grote veiligheidsrisico's of ernstige schades met zich meebrengen. Afhankelijk van de situatie ter plaatse kunnen beveractiviteiten wel of niet acceptabel zijn en kan het proactief doden van bevers ter bescherming van bijvoorbeeld het wettelijk belang openbare veiligheid in de toekomst niet worden uitgesloten. Bijvoorbeeld wanneer preventieve maatregelen technisch niet kunnen worden genomen, onvoldoende werken of wanneer deze maatregelen financieel buitenproportioneel zijn.

Ingrijpen bij de bever vindt, net zoals bij andere (beschermde) diersoorten, plaats op basis van de escalatieladder. Dit heeft tot gevolg dat doden pas wordt toegestaan als duidelijk is dat minder ingrijpende maatregelen de door bevers veroorzaakte problemen niet goed kunnen oplossen.

Het door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland opgestelde faunabeheerplan bever ligt in lijn met het soortenbeleid wat is vastgelegd in het Zuid-Hollandse Omgevingsbeleid.

Indien gewenst is de Faunabeheereenheid Zuid-Holland bereid om in een technische sessie het faunabeheerplan voor de bever nader aan u toe te lichten.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
plv. secretaris,

plv. voorzitter,

ir. J.C. van Ginkel MCM

drs. J.N. Baljeu

Bijlagen:

1. Aanbieding Faunabeheerplan Bever Zuid-Holland 2023 – 2029
2. Goedkeuringsbesluit faunabeheerplan bever Zuid-Holland 2023-2029
3. Faunabeheerplan Bever 2023 -2029